

BUGUNGI KUNDAGI SHIFOXONALARNI YORITILGANLIK DARAJASI

Rasulov Shomurod Mahmudovich

Toshkent Tibbiyot akademiyasi Termiz filiali Mikrobiologiya
jamoat salomatligi va menejment kafedrasini mudiri

Musurmonqulova Mohira Mansur qizi

Xujanazarova Shaxrizoda Bobir qizi

Toshkent Tibbiyot akademiyasi Termiz filiali 1-son Davolash fakulteti 2-bosqich
talabalari: shaxrizodaxujanazarova@gmail.com

ANNOTATSIYA

Bugungi kunga kelib shifoxonalarning yoritilganlik darajasi va honaga nurning tushishini ko'p shifoxonalarning qurilishida etiborga olinmaydi. Shu sababli ham bemorlar va shifokorlar shifoxonaning yaxshi yoritilmaganligi uchun aziyat chekishadi.

***Kalit so'zlar:** kasalxona, yoritish, kasalxona qurish talablari, nurning bemor ahvoriga tasiri*

Asosiy qism: **Kasalxona** —bemorlarni yotqizib davolaydigan muassasa. Poliklinika bilan birlashtirilgan kasalxonalar bemorlarni poliklinikada va uyda tibbiy yordamning barcha turlari bilan davolaydigan davolash-profilaktika muassasasi hisoblanadi; poliklinika bilan birlashtirilmagan kasalxona faqat stasionarda davolaydi. Ish hajmi va ma'muriy bo'linishiga ko'ra, respublika, viloyat (o'lka), shahar, tuman va uchastka kasalxonalari farq qilinadi. Ko'p sohali (turli xil ixtisosliklari bo'yicha bo'limlari bor) va ixtisoslashgan (sil, yuqumli, ruhiy, oftalmologik va b.) kasalxonalar bo'lib, bular mazkur kasallik bo'yicha malakali va ixtisoslashgan tibbiy yordam ko'rsatadi. 14 yoshgacha bo'lgan bolalarga mo'ljallangan

bolalar kasalxonasi ham ko'p sohali va ixtisoslashgan kasalxonalarga bo'linadi. Tibbiyot instituti yoki ilmiy tadqiqot institutining bazasi hisoblangan kasalxona klinik kasalxona deb ataladi. Bundan tashqari, aholiga kasbiga qarab xizmat qiladigan temir yo'l transporta kasalxonasi, suv xo'jaligi xodimlari kasalxonasi va boshqa kasalxonalar bo'ladi. Kasalxonada bemorni vrach ko'zdan kechiradigan, hujjatlar rasmiylashtiriladigan qabulxona, zarur sanitariya-gigiyena choralari amalga oshiriladigan xonalar, davolash bo'limlari (jarrohlik, terapiya va b.), davolashdiagnostika bo'limlari (rentgenologiya, fizioterapiya); laboratoriyalar, dorixona, oshxona, ma'muriy-xo'jalik bo'limlari va boshqalar bo'ladi. Birlashgan kasalxonaga, bundan tashqari, poliklinika ham kiradi. Kasalxonani bosh vrach boshqaradi, bemorlar davolanadigan ixtisoslashgan bo'limga esa shu ixtisoslik bo'yicha malakali vrach mudirlik qiladi. Birlashgan kasalxonaning bo'lim mudiri poliklinikadagi tegishli bo'limga ham rahbar bo'lishi mumkin. Xodimlar soni kasalxonadagi o'rinlar soniga bog'liq. Kasalxonalarning tuzilishi va funksiyasi, shuningdek, unda ishlaydigan tibbiyot xodimlarining haq-huquqlari, majburiyatlari va boshqalar O'zR Sog'liqni saqlash vazirligi tomonidan ishlab chiqilgan va tavsiya etilgan maxsus davlat me'yornormalari, yo'riqnoma va ko'rsatmalariga amal qilgan holda olib boriladi.

Hozirgi O'zbekistan hududida qadimda ham kasalxonaga o'xshash davolash maskanlari mavjud bo'lgan. Amir Temur boshqa mamlakatlarning mashhur tabiblarini poytaxt Samarqandga olib kelib, maxsus shifoxonalar ochgan. Movarounnahr va Xurosonda shifoxonalar uchun alohida binolar qurilgan. Shifoxonalar ochishga Alisher Navoiy ham katta ahamiyat bergan. Turkistonning ba'zi viloyatlarida maxsus shifoxonalar bo'lganligi manbalarda qayd etilgan. Turkiston chor Rossiyasi tomonidan bosib olinganidan keyin o'lkada G'arbgacha xos tibbiy muassasalar vujudga kelgan. Bunga qadar mahalliy aholi xalq tabobati (tabiblar, shikastbandlar)dan foydalangan. Toshkentda birinchi davolash muassasasi 1868-yil harbiy garnizon qoshida ochilgan lazaret bo'lib, u 1869-yil harbiy gospitalga aylantirilgan. Keyinchalik Samarqandda (1872), Xivada (1872), Buxoroda (1891) kichikroq kasalxonalar ishga tushirilgan.

1883-yil oxirida Toshkentda ayollar va bolalar uchun birinchi ambulatoriya-shifoxona ochilgan. 1903-yil Yangi shahar kasalxonasi qurilgan. 1913-yil Eski shahar kasalxonasi (hoz. 1-shahar klinik kasalxonasi) ish boshlagan. 1916-yil temir yo‘l xodimlari uchun maxsus kasalxona qurilgan. 1918-yil sobiq kadetlar korpusi binosida kasalxona (hoz. 1-ToshTIning o‘quv bazasi), 1926-yil Toshsovet nomli fizioterapiya kasalxonasi; Ko‘kcha dahasida epidemiologiya kasalxonasi (hoz. 1-Yuqumli kasalliklar kasalxonasi) ishga tushgan.

Har bir zamonaviy shifoxona turli funktsiyalarni bajaradigan ko‘plab tarkibiy qismlardan iborat. Ular ofislar, oshxonalar, kirxonalar va kutubxonalar kabi tibbiy bo‘lmagan joylar bo‘lishi mumkin va sanoat yoki tijoratda bo‘lgani kabi yoritilishi mumkin. Istalgan yorug‘lik, gigiena, elektr xavfsizligi, ishonchlilik va texnik xizmat ko‘rsatish qulayligiga erishish uchun maxsus yoritish texnikasi va armatura talab qilinadigan operatsiya teatrlari, klinikalar, davolash xonalari va palatalar kabi ko‘plab ixtisoslashtirilgan interyerlar mavjud.

Kasalxonalarning murakkab tuzilmalari o‘zlarining qurilish tabiatiga ko‘ra maxsus yoritish va yoritish talablarini talab qiladi. Shunday qilib, shifoxonadagi har xil turdagi xizmatlar ko‘rsatilayotgan xizmatlarning talablariga muvofiq turli sohalarda maxsus yoritish va yoritishga ega bo‘lishi kerak.

Kasalxonalar uchun yoritish va yoritish talablari bo‘yicha ushbu ko‘rsatmalar shifoxona binolariga xos bo‘lgan ichki hududlarni qoniqarli yoritishga qaratilgan. Kasalxonalar sirkulyatsiya zonasida, yopiq joylarda va protsedura xonalarida, muassasa oldida va kasalxonaga kirish yo‘lida etarli yorug‘lik va yorug‘lik mavjudligini ta‘minlashi kerak. Kasalxona, shuningdek, tabiiy yorug‘lik va energiya tejoychi lampalardan foydalanish kabi energiya tejamkor choralardan foydalanishini ta‘minlashi kerak.

Bemorlar xonalari yoki bo‘limlarini yoritish

Kasalxonadagi bemorlar xonalari ko‘pincha foydali maydonning yarmidan ko‘pini tashkil qiladi. Bemorlar xonalarining yoritilishi katta ahamiyatga ega va bemorlarning, shuningdek, tibbiyot va hamshiralarning ehtiyojlarini qondirishi kerak.

Bundan tashqari, umumiy yorug‘lik effekti umumiy dekoratsiyaga hissa qo‘shadigan darajada bo‘lishi kerak va yotgan bemorga porlashi yo‘q bo‘lishi kerak.

Bemorlar uchun yoritish

Bo‘limlardagi bemorlar uchun yorug‘lik qulay va yoqimli muhit yaratishi kerak. Bo‘limlarda yoritishni bo‘limdagi bemorlarning o‘ziga xos talablariga javob beradigan tarzda rejalashtirish kerak, masalan, ba’zi bemorlar rejalashtirilgan "chiroq o‘chirilgan" vaqtdan oldin uxlashni yaxshi ko‘rishlari mumkin, shuning uchun yorug‘lik darajasi yuqori bo‘ladi. bu bemorlarga noqulaylik tug‘diradi.

Ushbu talablarning barchasini hisobga olgan holda, 100 lyuks yorug‘lik darajasi palatalarning umumiy yoritilishi uchun qabul qilinadi, bu hamshiralarning ehtiyojlarini qondiradi.

Umumiy yorug‘likdan tashqari, alohida bemorlarga yotoq bosh chiroqlari ko‘rinishidagi qo‘shimcha chiroqlar berilishi mumkin, ularni bemorlarning o‘zlari "yoqish" yoki "o‘chirish" mumkin. Ushbu chiroqlar umumiy yoritish natijasida yuzaga keladigan monoton bir xillikni buzish orqali palatalarning umumiy ko‘rinishiga ham hissa qo‘shadi.

Xulosa: Kasalxona old tomoni va kasalxonaga kirish yo‘li ko‘cha chiroqlari yordamida yaxshi yoritilgan bo‘lishini ta’minlashi kerak. Yoritgichlar kirish yo‘lida qorong‘u joylar bo‘lmaydigan tarzda o‘rnatilishi kerak. Bunga qo‘shimcha ravishda, kasalxona va tez yordam bo‘limi nomi uchun ishlatiladigan displeylar yaxshi yoritilgan bo‘lishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. <https://vikaspedia.in/health/sanitation-and-hygiene/swachhta-abhiyaan-guidelines/illumination-and-lighting-in-hospital>
2. <https://uz.wikipedia.org/wiki/Kasalxona>
3. <https://www.google.com/search?q=SHIFOXONALARNI+YORITILGANLIK+DARAJASI&aq=SHIFOXONALARNI+YORITILGANLIK+DARAJASI&aqs=chrome..69i57j69i59j69i60.824j0>